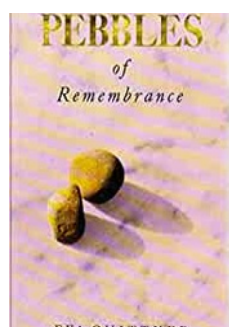

Quittner Éva: Az emlékezés kavicsai

Az emlékezés kavicsai egy fiatal lány rendkívül erőteljes önéletrajza, aki izraelita vallású családban nőtt fel közvetlenül a második világháború előtt. Klein Évát nagy család vette körül, akik szerető gondoskodással nevelték. Gyerekkora tele volt boldogsággal és vidámsággal, és soha nem gondolta volna, hogy azok, akik szerették őt, akik biztonságot és vigaszt nyújtottak, eltűnnek az életéből, olyan hirtelen, mint a gyertyaláng, amikor szélvihar tombol a házban. A könyvben emlékezünk azokra, akik a szomszédaink voltak. A hiánypótló mű megismertetése végett iskolai könyvtáraknak és olyan tanároknak is adtunk köteteket, akik részt vettek a műhelymunkáinkon, és városszerte terjesztettük a könyvet.

Az emlékezés kavicsai rálátást ad városom, Győr háború előtti és alatti történetére. A történetet, amelyet bemutat, inkább elfelejtenénk, és azt kívánnánk, bárcsak soha ne történt volna meg. De mivel a múlton nem tudunk változtatni, meg kell értenünk, fel kell dolgoznunk, és szembe kell néznünk vele egyénileg és közösségi szinten egyaránt. A magunk módján felelősséggel tartozunk a világ helyreállításáért. „Tikkun olam” – felelősségünk van a dolgok jobbá tételében.

Quittner Éva (született: Klein Éva) elég bátor volt ahhoz, hogy megírja életének korai szakaszát, és szembenézzen a ténnyel, hogy 14 évesen teljesen egyedül maradt, szülők, gondoskodó rokonok és otthon nélkül. Teljesen ura történetének és stílusának, soha nem téveszti szem elől a célját. Így alkotott egy olyan emlékművet, amelyet szeretteinek állított, akik a haláltábor krematóriumának kéményén keresztül a mennybe jutottak, az örök élet felé.

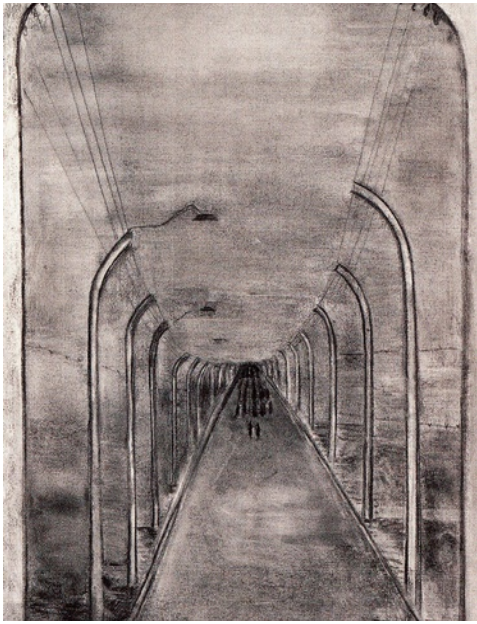
Ez Éva egyetlen könyve. Bátorságot érzett, hogy szembenézzen a múlttal, és megossza történetét, amely a családjával való mély, szereteteli kapcsolatában gyökerezik. Imádott testvére, szülei és nagyszülei, nagybátyjai és nagynénjei, unokaöccsei és unokahúgai mind eltűntek Auschwitz gázkamráiban. Nagy családja egyetlen túlélőjeként elhatározta, hogy gondoskodik arról, hogy emléküik és pusztá létezésük soha ne merüljön feledésbe.

Ha hallgatott volna, a múlt legértékesebb emlékei örökre elvesznek. Senki sem tudta volna meg, hogy kötelességtudó édesapja még éjszaka is kikelt az ágyból, hogy meggyógyítsa a város környéki falvak parasztjainak beteg állatait. Állatorvosként tudta ugyanis, hogy a parasztcsaládok megélhetése az állataiktól függ. Odaadó édesanyja azt akarta, hogy gyermekei boldogok legyenek, és a lehető legjobb oktatásban részesüljenek. Családja minden lehetséges módon támogatta Évát, hogy művészi tehetsége kibontakozhasson. Éles megfigyelővé vált, és csalthatlan pontossággal adta vissza múltjának képeit.

Könyvéből átfogó képet kapunk a győri középosztálybeli családok életéről, az öltözködéstől a hűtőszekrény és mosógép nélküli háztartás vezetéséig. Olvasása a jelenbe hozza az akkori embereket, át tudom érezni a mindennapokat Győr utcáin. Amikor felnézek a családjá egykori, Rónay Jácint utcai otthonának ablakára, nem tudok szabadulni az érzéstől, hogy egy nap Éva majd az ajtóban fog köszönteni, és behív az otthonába.

Ez a könyv megvilágítja a családi sagát, ahogy a gonosz egyre nagyobb teret nyer. Megismerjük az első antiszemita rendeleteket és törvényeket azok következményeivel együtt, és azt is, hogyan becsmérelték Éva kötelességtudó bátyját az iskolában. Éva bizonyos értelemben szerencsés volt, mert az orsolyita apácák által vezetett iskola soha nem engedett meg semmilyen megkülönböztetést a kolostor falain belül. Amikor az apjának le kellett vennie a névtáblát otthonuk főbejáratáról, egy olyan szakadék nyílt meg, amely visszavonhatatlanul elválasztotta a jelent a múlttól. Évának 1944. március 15-én, a nemzeti ünnepnapon mély fájdalommal kellett tudomásul vennie, hogy kirekesztetté vált, és egyértelműen nem tekintették többé a magyar nemzet részének. Hogyan tudta feldolgozni ezt a megrázó változást az életében? Hirtelenjében úgy érezte, hogy megöregedett, mielőtt elérte volna a felnőttkort.

Valahogy túlélte, de továbbra is a legaggasztóbb kérdésekkel szembesült. Hogyan volt lehetséges tovább létezni, miután átélte a legmélyebb szenvedést és borzalmat, amire az ember képes? A kiszolgáltatottsága még a magányánál is fájdalmasabb volt.

Quittner éva rajza 1944-ből

Wisteria Grove

Quittner Éva

Éva családja iránti szeretete áthatja könyvét:

„Örömteli tudat, hogy a Klein család története nem merül feledésbe. Ti, az új generáció hordozzátok magatokban a jövőt, hogy ez soha többé ne fordulhasson elő. Sajnos a mai napig nem tudom elfelejteni. Mindennap az elveszett családomra gondolok, nemcsak a borzalomra, hanem a csodálatos gyermekkoromra is, amely olyan hirtelen és tragikusan ért véget. Bízom benne, hogy egy jobb világot fogtok teremteni, ahol nincs helye a gyűlöletnek.”

„Tegnap gyertyát gyújtottam József bátyám születésnapján, január 19-én. Nem tudom őt öregnek elképzelni, három évvel volt idősebb nálam. 16. életévét nem töltötte be. Én mindig 15 évesnek képelem. Könyörögtem a sorsnak, hogy legalább ő maradjon életben, de hiába. Senki sem maradt.”

Jóskának

Hiányzol, de messze vagy,
Elrejttem érzéseimet és fájdalmamat,
Fehér füst vagy Auschwitz kéményein át,
Az elmémrel keresem a válaszokat,
Az életem értelmét,
Ahogy szembesülök a zord döntésekkel,
Eltemetem a múltat, vagy ápolom az emlékezetet,
Felszakítva a gennyes sebeket,
Emlékeim éjjel-nappal égetik elmémet,
Macskakövek, halvány fényoszlopok ismerős utcák mentén,
Nagymama almás pitére hív, Pál bácsi az ajtóban áll,
Ismerősöknek integetve, köszönve,
Aztán kihalt utcák, idegenek, kiabálás, sikoltozás,
Elmúlt a fényesség, ájultan túlélem.

(Csendes Tünde)

Éva arra szeretné kérni olvasóit, hogy ha befejezték a történet olvasását, maradjanak ülve, csendben, és szenteljenek egyperces némaságot a következők emlékének:

Klein Franciska, 38 éves

Klein Andor, 46 éves

Klein József, 15 éves

Büchler Margit, 59 éves

Klein Pál, 44 éves

Ilus Reichenfeld, 40 éves

Ilus Fürst, 65 éves

Fürst Berta, 63 éves

Lukács Rózsa, 61 éves

Lukács Béla, 70 éves

és az összes elpusztult győri kisgyermek.